

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ЕКОНОМІКА МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ Другий магістерський рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ Магістр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ _____ С "Соціальні науки, журналістика та інформація"
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ _____ С1 "Економіка"
(код та найменування спеціальності)

ЗАТВЕРДЖЕНО

ВЧЕНОЮ РАДОЮ СУМСЬКОГО НАУ

«__» _____ 2025 р., протокол №__

Голова вченої ради _____ / Володимир ЛАДИКА/

Освітньо-професійна програма вводиться в дію з 01.09. 2025 р.

(наказ № __ від «__» _____ 2025 р.)

Ректор _____ / Ігор КОВАЛЕНКО/

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
С1 «Економіка місцевого розвитку»

Проектна група у складі:

Голова проектної групи

к. е. н., доцент, доцент кафедри
економіки та підприємництва
ім. проф. І.М. Брюховецького

Олександр КОВБАСА

Члени проектної групи

к. е. н., професор, професор кафедри
економіки та підприємництва
ім. проф. І.М. Брюховецького

В'ячеслав ПИЛИПЕНКО

к. е. н., доцент, доцент кафедри
економіки та підприємництва
ім. проф. І.М. Брюховецького

Сергій БАШЛАЙ

Розглянуто та схвалено на розширеному засіданні кафедри економіки та підприємництва ім. проф. І.М. Брюховецького за участі студентського активу та стейкхолдерів протокол №____ від _____ 2025 р.

Начальник навчального відділу

Наталія КОЛОДНЕНКО

Т.в.о. завідувачки відділу якості,
ліцензування та акредитації

Олена РИБІНА

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, д.е.н., професор

Маргарита ЛИШЕНКО

Схвалено на засіданні вченої ради факультету економіки і менеджменту від
«____» _____ 2025 р., протокол № ____

Голова вченої ради факультету
економіки і менеджменту
к.е.н., доцент

Світлана ЛУКАШ

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма для підготовки здобувачів вищої освіти на освітньому рівні «магістр» за спеціальністю С1 «Економіка» ОПП «Економіка місцевого розвитку» містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Освітня програма розроблена на основі таких нормативних документів та рекомендацій:

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
4. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Національний класифікатор України «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Національний класифікатор України «Класифікатор професій» ДК 003: 2010. URL: <http://www.dk003.com>.
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. № 1254), схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 3 від 21 червня 2019 р.). URL : <https://law.chnu.edu.ua/metodychni-rekomendatsii-shchodo-rozroblennia-standartiv-vo/>
8. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні : інформаційно-аналітичний огляд. URL: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
9. EQF-LLL – European Qualifications Framework for Life long Learning. URL : https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/brochexp_en.pdf.
10. QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area. URL: <http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=67>.
11. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та при и стандартів. URL : <http://www.unideusto.org/tuningeu>.

**1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 051 «Економіка»
ОП «Економіка місцевого розвитку»**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Сумський національний аграрний університет Факультет економіки та менеджменту
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Магістр з економіки місцевого розвитку
Офіційна назва освітньої програми	Економіка місцевого розвитку
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра – одиничний. 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік і 4 місяці. Понад 35% освітньо-професійної програми спрямовано на здобуття загальних фахових (спеціальних) компетентностей за спеціальністю відповідно до стандарту вищої освіти
Наявність акредитації	Сертифікат №2539 від 17.12.2021р.
Цикл/рівень	<i>HPK України – 7 рівень, FQ -EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень</i>
Передумови	Наявність ступеня вищої освіти - бакалавр
Мова(и) викладання	Українська, англійська
Термін дії освітньої програми	до 01.01.2027 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/osvitni-programi/osvitni-programi-2025/osvitni-programi-fakultetu-ekonomiki-i-menedzhmentu-2025/
2 – Мета освітньо-професійної програми	
<i>Головна місія програми</i> - підготовка фахівців синергетичного мислення задля покращення якості життя та економічного потенціалу територіальних громад, здатних до розбудови суспільства на засадах сталого розвитку. <i>Мета ОПП «Економіка місцевого розвитку» за спеціальністю 051 «Економіка» (ОС – магістр)</i> - підготовка висококваліфікованих фахівців-лідерів, здатних розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, що характеризується невизначеністю умов та вимог у сфері місцевого (територіального) розвитку, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення щодо забезпечення сталого розвитку територій (територіальних громад) через залучення інвестиційних ресурсів, підвищення ефективності ресурсного потенціалу, застосування методів	

стратегічного планування програмування та прогнозування. <i>Об'єкт вивчення</i> – сучасні економічні процеси та явища, наукові методи нормативного, кількісного та інституційного аналізу, інструментарій формування регіональної економічної політики та економіки регіональних підприємств.	
3. Характеристика освітньо-професійної програми	
Галузь знань, спеціальність, спеціалізація	05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка Економіка місцевого розвитку
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна. Освітня програма формує компетентність у сфері місцевого економічного розвитку, стратегічного планування, інституційного аналізу, сучасних кількісних методів аналізу соціально-економічних процесів територій, залучення інвестицій та збереження місцевого бізнесу, фінансування та оцінювання місцевого економічного розвитку, сталого розвитку сільських територій. Освітня програма зорієнтована на реалізації дуальної форми навчання з використанням геоінформаційних систем в навчанні та дослідженні. Студенти проходять практику в відповідних відділах та структурах територіально-просторових утворень.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка» ОП «Економіка місцевого розвитку». <i>Ключові слова:</i> місцевий розвиток, соціально-економічний аналіз, прогнозування, стратегічне планування, програмування, експертне оцінювання, анкетування, проєктування, фінансування.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники освітньої програми мають змогу працювати в органах державної влади, місцевого самоврядування, агенціях та асоціаціях регіонального розвитку, займаючи, зокрема, посади фахівців із стратегічного планування розвитку територіальних громад; фахівців з формування економічних програм розвитку територій; фахівців з маркетингу та брендингу територій; аналітиків проєктів «зеленої» економіки; фахівців з просування інвестиційних можливостей територій та розробки бізнес-планів в різних секторах економіки; проєктних менеджерів, економістів-аналітиків та інш.
<i>Випускники підготовлені до роботи в галузях економіки за ДК 003:2010</i>	
Шифр професійної групи	Професійна назва роботи (посада)
<i>Випускники підготовлені до роботи в галузях економіки за ДК 003:2010</i>	
2441.2	Аналітик з інвестицій
1231 (21097)	Головний економіст
1229.7 (21100)	Головний експерт
2441.2 (25351)	Економіст
2441.2 (25359)	Економіст з договірних та претензійних робіт
2441.2 (25362)	Економіст з матеріально-технічного забезпечення
2441.2 (25368)	Економіст з планування
2441.2 (25377)	Економіст з фінансової роботи

	2441.2	Економіст із ціноутворення
	2441.2	Економіст – статист
	2441.2	Економічний радник
	1229.1	Завідувач сектору
	1238	Керівник проектів та програм у сфері матеріального та нематеріального виробництва
	2441.2 (23068)	Консультант з економічних питань
	2419.2	Консультант з ефективності підприємництва
	1229.3 (23898)	Начальник відділу (місцеві органів державної влади)
	1231 (23927)	Начальник планово-економічного відділу
	2441.2 (24191)	Оглядач з економічних питань
	2419.2	Фахівець з ефективності підприємництва
	2442.2	Фахівець з розміщення продуктивних сил і регіональної економіки
	2447.2	Фахівець з управління проектами та програми у сфері матеріального та нематеріального виробництва
Випускники підготовлені до роботи в галузях економіки за ДК 009:2010		
	70.10	Діяльність головних управлінь (хед-офісів)
	84.13	Регулювання та сприяння веденню економічної діяльності
Подальше навчання	Можливість продовжувати освіту на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти; отримання післядипломної освіти на споріднених та інших спеціальностях; підвищення кваліфікації	
5 – Викладання та оцінювання		
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, електронне навчання в системі Moodle, самонавчання, використання сервісів відеозв'язку (ZOOM, Webex, Microsoft Teams та інших сервісів), навчання на основі досліджень тощо.	
Оцінювання	Поточне опитування, тестовий контроль, презентація індивідуальних завдань, звіти командної роботи, звіти з практики, соціально-економічні проекти розвитку економічних систем різного рівня. Підсумковий контроль – екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю. Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за рейтинговою шкалою (прохідні бали 60...100) та за конвертаційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), що використовується для конвертації кредитів.	
6 – Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність	Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі і проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в умовах невизначеності.	
	ЗК 1 – Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 2 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.
	ЗК 3 – Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети, діяти соціально відповідально та свідомо.
	ЗК 4 – Здатність спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань).
	ЗК 5 – Здатність працювати в команді.
	ЗК 6 – Здатність розробляти та управляти проектами.
	ЗК 7 – Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
	ЗК 8 – Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
	ЗК 9 – Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 1 – Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для формування та обґрунтування стратегій місцевого економічного розвитку та пов'язаних з цим управлінських рішень.
	СК 2 – Здатність вести професійну комунікацію іноземною мовою та готувати проєктну (грантову) заявку іноземною мовою.
	СК 3 – Здатність збирати, аналізувати та обробляти емпіричні та статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем населених пунктів та територій, робити на їх основі обґрунтовані висновки.
	СК 4 – Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів та економіко-математичні методи і моделі для дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.
	СК 5 – Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку
	СК 6 – Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.
	СК 7 – Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, виявляти негативні та позитивні чинники для розвитку бізнесу територіального утворення.
	СК 8 – Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.
	СК 9 – Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.
	СК 10 – Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.
	<i>Додатково для ОПП відповідно стандарту:</i>
	СК 11 – Здатність планувати і розробляти проєкти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.
	<i>Унікальні спеціальні (фахові) компетентності:</i>

	СК 12 – Здатність створювати підтримку ефективної взаємодії з громадськістю, державними і недержавними інституціями, бізнесом у процесі маркетингу та брендінгу територій та інших населених пунктів.
	СК 13 – Здатність налагоджувати міжособистісні соціальні взаємодії, володіти соціально-психологічними технологіями впливу у розв’язання конфліктів, оптимізації соціальних стосунків, налагодженні ефективної взаємодії в колективі та співпраці зі ЗМІ.
	СК 14 – Здатність ідентифікувати всі види конкурентних переваг, якими володіє територія та чинники просування інвестицій у економічний розвиток територій.
	СК 15 – Здатність здійснювати оцінку сталого розвитку території на основі відповідних індикаторів та розробляти методичний інструментарій для економічного обґрунтування оптимальних напрямків соціально-економічного розвитку.
7 - Програмні результати навчання (РН)	
	Програмні результати навчання згідно стандарту
	ПРН 1 – Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.
	ПРН 2 – Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб’єктами економічної діяльності.
	ПРН 3 – Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.
	ПРН 4 – Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.
	ПРН 5 – Дотримуватися принципів академічної доброчесності.
	ПРН 6 – Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.
	ПРН 7 – Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.
	ПРН 8 – Збирати, обробляти та аналізувати емпіричні та статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.
	ПРН 9 – Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.
	ПРН 10 – Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-

	економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.
	ПРН 11 – Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.
	ПРН 12 – Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.
	ПРН 13 – Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.
	ПРН 14 – Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.
	ПРН 15 – Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.
	Результати навчання, визначені для цієї ОП додатково до стандарту ВО
	ПРН 16 – Створювати підтримку ефективної взаємодії з громадськістю, державними і недержавними інституціями, бізнесом у процесі маркетингу та брендінгу регіонів, міст, ОТГ та інших населених пунктів
	ПРН 17 – Налагоджувати міжособистісні соціальні взаємодії, володіти соціально-психологічними технологіями впливу у розв'язання конфліктів, оптимізації соціальних стосунків, налагодженні ефективної взаємодії в колективі та співпраці зі ЗМІ
	ПРН 18 – Ідентифікувати всі види конкурентних переваг, якими володіє територія та чинники просування інвестицій у розвиток територій; організовувати взаємодію органів місцевого самоврядування з інвесторами та інвестиційними проєктами.
	ПРН 19 – Здійснювати оцінку сталого розвитку території на основі відповідних індикаторів та розробляти методичний інструментарій для економічного обґрунтування оптимальних напрямків соціально-економічного розвитку.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Відповідно до кадрових вимог щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для другого рівня вищої освіти відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Реалізацію освітньо-професійної програми здійснюють висококваліфіковані спеціалісти зі стажем роботи не менше 10 років. Усі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньо-професійної програми з економіки місцевого розвитку, є штатними співробітниками Сумського національного аграрного університету. Всі науково-педагогічні працівники мають науковий ступінь та/або вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності. Для підвищення практичної спрямованості навчального процесу до проведення лекційних занять, семінарів - тренінгів залучаються провідні науковці НАДУ при Президентові України, фахівці-практики (регіональні консультанти з місцевого економічного розвитку), закордонні фахівці.

	Під час навчання здобувачі вищої освіти виконують всі вправи на практичному матеріалі, даних відповідної місцевості.
Матеріально-технічне забезпечення	Відповідно до технологічних вимог щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для другого рівня вищої освіти відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності; Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам; Для реалізації освітньо-професійної програми на факультеті економіки і менеджменту є спеціалізовані навчально-тренінгові та комп'ютерні лабораторії, обладнані необхідним устаткуванням та програмним забезпеченням.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Відповідно до технологічних вимог щодо навчально-методичного та інформаційного забезпечення провадження освітньої діяльності для другого рівня вищої освіти відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності; Офіційний сайт СНАУ: https://snau.edu.ua/ (українською та англійською мовами); Віртуальне навчальне середовище Moodle; Доступ до баз даних періодичних наукових видань Scopus та Web of Science; Робочі навчальні плани; Графіки навчального процесу; Всі навчальні дисципліни курсу освітньо-професійної підготовки з економіки місцевого розвитку забезпечені конспектами лекцій, методичними рекомендаціями щодо проведення практичних занять та самостійної роботи, методичними рекомендаціями щодо проходження переддипломної практики, а також рекомендаціями щодо написання кваліфікаційної (дипломної) роботи, засобами діагностики (критерії оцінювання рівня підготовки).
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можливість укладання угод про академічну мобільність.
Міжнародна кредитна мобільність	Можливість укладання угод про міжнародну мобільність, про тривалі міжнародні проекти, що передбачають участь здобувачів вищої освіти тощо.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Програма не передбачає навчання іноземних здобувачів вищої освіти.

10. Перелік компонент освітньо-професійної програми

Код	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП			
Цикл професійно-орієнтованої гуманітарної та соціально-економічної підготовки (загальної підготовки)			
ОК 1	Методологія наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності	5	іспит
ОК 2	Емпіричні методи соціологічного дослідження	5	залік
ОК 3	Психологія управління та соціальні комунікації в розвитку території	5	іспит
ОК 4	Ділова іноземна мова	5	залік
Цикл професійної та практичної підготовки			
ОК 5	Основи економіки місцевого розвитку	5	іспит
ОК 6	Управління проєктами місцевого та регіонального розвитку	5	іспит
ОК 7	Маркетинг та брендинг територій	5	іспит
ОК 8	Стратегічне планування та прогнозування економічного розвитку територій	5	залік
ОК 9	Інвайронментальна економіка	5	іспит
ОК 10	Прикладні інформаційні системи в територіальних громадах	5	залік
Разом теоретичної і практичної нормативної підготовки		50	-
2. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП			
<i>*Перелік вибіркових освітніх компонентів визначається за певним освітнім рівнем підготовки здобувачів вищої освіти, відповідно до Положення СНАУ «Про вибіркові навчальні дисципліни». Протягом навчання студент має право обрати 5 навчальних дисциплін на другому курсі навчання. Вибіркові дисципліни кратні 5,0 кредитам ЄКТС. Вибіркові навчальні дисципліни складаються з 3-х блоків:</i>			
<i>2.1. Загально університетські вибіркові дисципліни</i>			
<i>2.2. Цикл вибіркових дисциплін загальної підготовки за ОП факультету</i>			
<i>2.3.Цикл вибіркових дисциплін професійної підготовки</i>			
Загальний обсяг вибіркових компонент:		25	
3. АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ			
ОК 11	Фахове стажування та переддипломна практика	5	
ОК 12	Підготовка кваліфікаційної роботи і атестація здобувачів вищої освіти	10	
Загальний обсяг практичної підготовки		15	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

**Перелік дисциплін за вибором студента – 2023-2024 навчальний рік
051 Економіка ОПП «Економіка місцевого розвитку» ОС Магістр**

Назва дисципліни	Кількість кредитів/годин/форма контролю
Методи емпіричних і соціальних досліджень	5/150/залік
Сучасні інформаційні технології візуалізації даних	
Глобальна та національна безпека	
Соціально-етичний маркетинг	
Мотиваційний механізм та лідерство в команді	
Поведінкові фінанси	
Інформаційна безпека та захист даних	
Інформаційні системи та технології прикладного і наукового дослідження кафедра за спеціальністю (крім ОПП D1 «Облік і оподаткування» та ОПП D2 «Менеджмент організацій і адміністрування» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти)	5/150/залік
Ділова іноземна мова (можливий вибір лише для ОПП «Адміністративний менеджмент», ОПП «Підприємництво» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти)	
Цифрові фінанси	
Аграрна політика (крім ОПП «Адміністративний менеджмент» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти)	
Інтелектуальна власність	
Аудит адміністративної діяльності	
Маркетинг відносин	5/150/залік
Управління проектами	
Психологія та управління персоналом	
Комунікативний менеджмент	
Бюджетні процеси та закупівлі	
Оцінювання та облік цілісних майнових комплексів	
Місцевий бізнес і підприємництво	5/150/залік
Соціальне підприємництво	
Розробка проєкту місцевого розвитку	
Підготовка та супровід грантових проєктів	
Фінансове забезпечення регіонального розвитку	5/150/залік
Інвестиційна привабливість територій	
Соціальні комунікації в сучасному бізнесі	
Лідерство, управління та прийняття управлінських рішень	
Принципи зеленого курсу ЄС для сталого розвитку сільських територій	
Організація кооперативного руху в територіальних громадах	
Міжнародні стандарти корпоративного бізнесу	
Територіальне економічне управління	
Загальний обсяг вибіркового компонент: 25 кредитів	

11. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Економіка місцевого розвитку» спеціальності 051 «Економіка» проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня магістра з присвоєнням кваліфікації: магістр з економіки місцевого розвитку.

Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання проблеми в сфері місцевого економічного розвитку, розробка проекту соціально-економічного розвитку території

У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації та списування.

Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена в репозиторії Сумського національного аграрного університету. Оприлюднення кваліфікаційних робіт, що містять інформацію з обмеженим доступом, здійснювати у відповідності до вимог чинного законодавства.

12. Пояснювальна записка

Стандарт вищої освіти містить компетентності, що визначають специфіку підготовки магістрів зі спеціальності С1 «Економіка» та результати навчання, які виражають що саме студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. Вони узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій. Таблиця 1 показує відповідність визначених Стандартом компетентностей та дескрипторів НРК. В таблиці 2 показана відповідність результатів навчання та компетентностей. В таблиці 3 представлена відповідність освітніх компонентів програмним компетентностям освітньої програми. Таблиця 4 показує забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам освітньої програми.

Таблиця 1

**Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей
дескрипторам НРК (за 7-м рівнем, магістерським)**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн1 Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації(даних), вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Автономія та відповідальність АВ1 Управління комплексними діями або проєктами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності
	Загальні компетентності			
	ЗК1	ЗН2		К2
	ЗК2	ЗН1	УМ1	
	ЗК3			К1
	ЗК4			К2
	ЗК5	ЗН2	УМ1	
	ЗК6		К1	АВ1
	ЗК7			АВ2
	ЗК8		УМ1	К1
	ЗК9		УМ1	К1
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК1	ЗН2	УМ1		
СК2			К2	
СК3		УМ1		
СК4	ЗН2		К2	
СК5	ЗН1	УМ1		
СК6		УМ1		
СК7			К1	АВ1
СК8				АВ1
СК9	ЗН1			
СК10		УМ1		АВ1
Додатково для освітньо-професійних програм:				
СК11				АВ1
Додатково для ОП «Економіка місцевого розвитку»:				
СК12	ЗН1		К1	
СК13			К1	
СК14		УМ1		АВ1
СК15		УМ1		АВ1

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності																								
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності									Спеціальні (фахові) компетентності														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.	+	+				+			+			+	+		+			+							+
2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.	+	+		+	+			+				+			+			+					+	+	
3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.	+				+	+						+			+		+						+		
4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.	+		+				+		+								+	+			+	+			

Програмні результати навчання	Компетентності																								
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності									Спеціальні (фахові) компетентності														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.	+							+							+			+							
6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.	+	+					+									+		+							
7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.	+							+		+	+			+	+			+		+		+			
8. Збирати, обробляти та аналізувати емпіричні та статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.	+		+								+	+		+		+					+				
9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують	+	+	+							+	+			+							+				

Програмні результати навчання	Компетентності																								
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності									Спеціальні (фахові) компетентності														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально- економічних досліджень.																									
10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально- економічних дослідженнях та в управлінні соціально- економічними системами.	+		+										+	+						+					
11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально- економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.	+		+	+				+	+						+	+	+				+			+	+
12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.	+			+		+							+		+		+			+				+	+

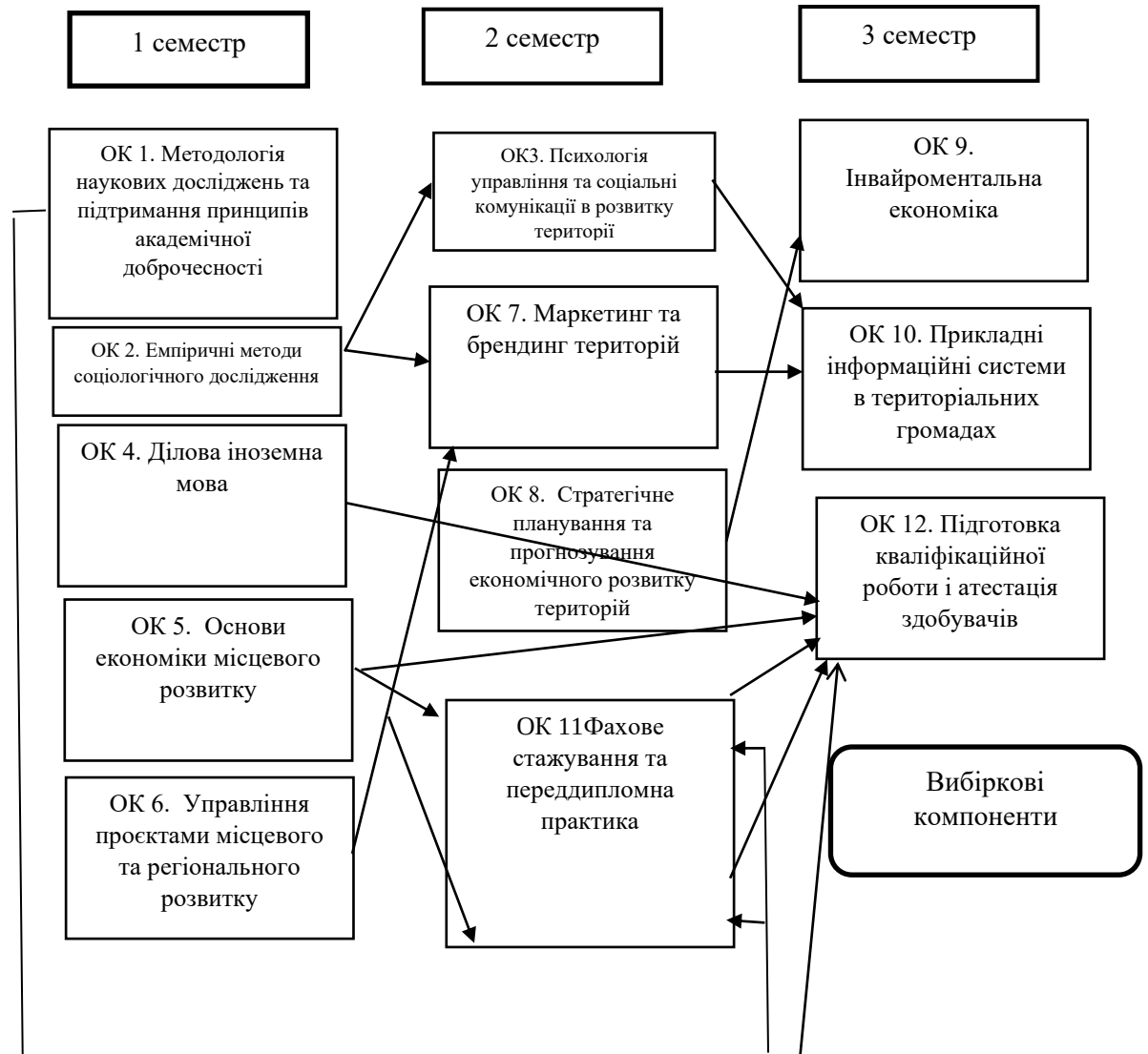
Програмні результати навчання	Компетентності																								
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності									Спеціальні (фахові) компетентності														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	+						+							+			+		+						
14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально- економічних систем.	+		+				+							+	+		+		+				+	+	
15. Організовувати розробку та реалізацію соціально- економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.	+			+			+						+		+			+		+					
16. Створювати підтримку ефективної взаємодії з громадськістю, державними і недержавними інституціями, бізнесом у процесі маркетингу та брендингу регіонів, міст, ОТГ та інших населених пунктів	+	+		+																					
17. Налагоджувати міжособистісні соціальні взаємодії, володіти соціально- психологічними технологіями впливу у розв’язання	+				+		+					+													

Програмні результати навчання	Компетентності																								
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності									Спеціальні (фахові) компетентності														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
конфліктів, оптимізації соціальних стосунків, налагодженні ефективної взаємодії в колективі та співпраці зі ЗМІ																									
18. Ідентифікувати всі види конкурентних переваг, якими володіє територія та чинники просування інвестицій у розвиток територій; організовувати взаємодію органів місцевого самоврядування з інвесторами та інвестиційними проектами.	+		+						+				+		+									+	
19. Здійснювати оцінку сталого розвитку території на основі відповідних індикаторів та розробляти методичний інструментарій для економічного обґрунтування оптимальних напрямків соціально- економічного розвитку.	+	+	+						+															+	+

*Слід зазначити, що дисципліни за подібністю змісту та забезпеченістю конкретним програмним результатом згруповані у блоки, з якого студент може вибрати одну, керуючись певними критеріями: тематика; зміст; викладач; форма контролю

2.2. Структурно-логічна схема ОПП «Економіка місцевого розвитку» ОС «Магістр»

ОК 11 Фахове стажування та переддипломна практика

Таблиця 3

Матриця відповідності освітніх компонентів програмним компетентностям ОПП

№ з/п	Зміст компетентності	Основні компетентності навчального плану											
		ОК1 Методологія наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності	ОК2 Емпіричні методи соціологічного дослідження	ОК3 Психологія управління та соціальні комунікації в розвитку території	ОК4 Ділова іноземна мова	ОК5 Основи економіки місцевого розвитку	ОК6 Управління проєктами місцевого та регіонального розвитку	ОК7 Маркетинг та брендінг територій	ОК8 Стратегічне планування та прогнозування економічного розвитку територій	ОК9 Інвайронментальна економіка	ОК10 Прикладні інформаційні системи в територіальних громадах	ОК11 11Фахове стажування та переддипломна практика	ОК 12 Підготовка кваліфікаційної роботи і атестація здобувачів
ЗК1	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	+	+				+	+	+	+			
ЗК2	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу та встановлення взаємозв’язків між явищами та процесами.	+	+							+			
ЗК3	Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети, діяти соціально відповідально та свідомо.			+									
ЗК4	Здатність спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань).		+	+	+								
ЗК5	Здатність працювати в команді.			+			+						
ЗК6	Здатність розробляти та управляти проєктами.						+						
ЗК7	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).		+	+									
ЗК8	Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	+	+								+		+
ЗК 9	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.			+							+		+

№ з/п	Зміст компетентності	Основні компетентності навчального плану											
		OK1 Методологія наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності	OK2 Емпіричні методи соціологічного дослідження	OK3 Психологія управління та соціальні комунікації в розвитку території	OK4 Ділова іноземна мова	OK5 Основи економіки місцевого розвитку	OK6 Управління проєктами місцевого та регіонального розвитку	OK7 Маркетинг та брендінг територій	OK8 Стратегічне планування та прогнозування економічного розвитку територій	OK9 Інвайронментальна економіка	OK10 Прикладні інформаційні системи в територіальних громадах	OK11 11Фахове стажування та переддипломна практика	OK 12 Підготовка кваліфікаційної роботи і атестація здобувачів
СК1	Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для формування та обґрунтування стратегій місцевого економічного розвитку та пов’язаних з цим управлінських рішень.	+	+									+	
СК2	Здатність вести професійну комунікацію іноземною мовою та готувати проєктну (грантову) заявку іноземною мовою.				+								
СК3	Здатність збирати, аналізувати та обробляти емпіричні та статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв’язання комплексних економічних проблем населених пунктів та територій, робити на їх основі обґрунтовані висновки.	+	+					+			+	+	
СК4	Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів та економіко-математичні методи і моделі для дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим	+	+							+			

№ з/п	Зміст компетентності	Основні компетентності навчального плану											
		ОК1 Методологія наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності	ОК2 Емпіричні методи соціологічного дослідження	ОК3 Психологія управління та соціальні комунікації в розвитку території	ОК4 Ділова іноземна мова	ОК5 Основи економіки місцевого розвитку	ОК6 Управління проєктами місцевого та регіонального розвитку	ОК7 Маркетинг та брендинг територій	ОК8 Стратегічне планування та прогнозування економічного розвитку територій	ОК9 Інвайронментальна економіка	ОК10 Прикладні інформаційні системи в територіальних громадах	ОК11 11Фахове стажування та переддипломна практика	ОК 12 Підготовка кваліфікаційної роботи і атестація здобувачів
	потребам дослідження.												
СК5	Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку	+	+			+				+			
СК6	Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв’язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв’язання, беручи до уваги наявні ресурси.					+		+					
СК7	Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб’єктів господарювання, виявляти негативні та позитивні чинники для розвитку бізнесу територіального утворення.					+			+	+			
СК8	Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.						+					+	
СК9	Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.	+					+					+	

№ з/п	Зміст компетентності	Основні компетентності навчального плану											
		OK1 Методологія наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності	OK2 Емпіричні методи соціологічного дослідження	OK3 Психологія управління та соціальні комунікації в розвитку території	OK4 Ділова іноземна мова	OK5 Основи економіки місцевого розвитку	OK6 Управління проєктами місцевого та регіонального розвитку	OK7 Маркетинг та брендінг територій	OK8 Стратегічне планування та прогнозування економічного розвитку територій	OK9 Інвайронментальна економіка	OK10 Прикладні інформаційні системи в територіальних громадах	OK11 11Фахове стажування та переддипломна практика	OK12 Підготовка кваліфікаційної роботи і атестація здобувачів
СК10	Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.						+		+				+
СК11	Здатність планувати і розробляти проєкти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.						+		+				+
СК12	Здатність створювати підтримку ефективної взаємодії з громадськістю, державними і недержавними інституціями, бізнесом у процесі маркетингу та брендінгу територій та інших населених пунктів.			+				+					
СК13	Здатність налагоджувати міжособистісні соціальні взаємодії, володіти соціально-психологічними технологіями впливу у розв’язання конфліктів, оптимізації соціальних стосунків, налагодженні ефективної взаємодії в колективі та співпраці зі ЗМІ.			+				+					
СК14	Здатність ідентифікувати всі види конкурентних переваг, якими володіє територія та чинники просування							+		+			

№ з/п	Зміст компетентності	Основні компетентності навчального плану											
		OK1 Методологія наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності	OK2 Емпіричні методи соціологічного дослідження	OK3 Психологія управління та соціальні комунікації в розвитку території	OK4 Ділова іноземна мова	OK5 Основи економіки місцевого розвитку	OK6 Управління проєктами місцевого та регіонального розвитку	OK7 Маркетинг та брендінг територій	OK8 Стратегічне планування та прогнозування економічного розвитку територій	OK9 Інвайронментальна економіка	OK10 Прикладні інформаційні системи в територіальних громадах	OK11 11Фахове стажування та переддипломна практика	OK 12 Підготовка кваліфікаційної роботи і атестація здобувачів
	інвестицій у економічний розвиток територій.												
СК15	Здатність здійснювати оцінку сталого розвитку території на основі відповідних індикаторів та розробляти методичний інструментарій для економічного обґрунтування оптимальних напрямків соціально-економічного розвитку.								+				

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

№ з/п	Зміст компетентності	Основні компетентності навчального плану											
		OK1 Методологія наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності	OK2 Емпіричні методи соціологічного дослідження	OK3 Психологія управління та соціальні комунікації в розвитку території	OK4 Ділова іноземна мова	OK5 Основи економіки місцевого розвитку	OK6 Управління проєктами місцевого та регіонального розвитку	OK7 Маркетинг та брендинг територій	OK8 Стратегічне планування та прогнозування економічного розвитку територій	OK9 Інвайронментальна економіка	OK10 Прикладні інформаційні системи в територіальних громадах	OK11 Фахове стажування та переддипломна практика	OK12 Підготовка кваліфікаційної роботи і атестація здобувачів
ПРН 1	Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем	+	+										+
ПРН 2	Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності	+					+		+				+
ПРН 3	Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово	+			+								
ПРН 4	Розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень						+		+	+			+
ПРН 5	Дотримуватися принципів академічної доброчесності	+											+
ПРН 6	Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння			+			+						

№ з/п	Зміст компетентності	Основні компетентності навчального плану											
		ОК1 Методологія наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності	ОК2 Емпіричні методи соціологічного дослідження	ОК3 Психологія управління та соціальні комунікації в розвитку території	ОК4 Ділова іноземна мова	ОК5 Основи економіки місцевого розвитку	ОК6 Управління проєктами місцевого та регіонального розвитку	ОК7 Маркетинг та брендинг територій	ОК8 Стратегічне планування та прогнозування економічного розвитку територій	ОК9 Інвайронментальна економіка	ОК10 Прикладні інформаційні системи в територіальних громадах	ОК11 Фахове стажування та переддипломна практика	ОК12 Підготовка кваліфікаційної роботи і атестація здобувачів
	управляти персоналом і працювати в команді												
ПРН 7	Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень	+	+						+				+
ПРН 8	Збирати, обробляти та аналізувати емпіричні та статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань	+	+									+	+
ПРН 9	Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень	+		+					+				+
ПРН 10	Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами	+	+								+		
ПРН 11	Визначати та критично оцінювати стан та	+	+			+			+	+		+	+

№ з/п	Зміст компетентності	Основні компетентності навчального плану											
		ОК1 Методологія наукових досліджень та підтримання принципів академічності доброчесності	ОК2 Емпіричні методи соціологічного дослідження	ОК3 Песихологія управління та соціальні комунікації в розвитку території	ОК4 Ділова іноземна мова	ОК5 Основи економіки місцевого розвитку	ОК6 Управління проєктами місцевого та регіонального розвитку	ОК7 Маркетинг та брендинг територій	ОК8 Стратегічне планування та прогнозування економічного розвитку територій	ОК9 Інвайронментальна економіка	ОК10 Прикладні інформаційні системи в територіальних громадах	ОК11 Фахове стажування та переддипломна практика	ОК12 Підготовка кваліфікаційної роботи і атестація здобувачів
	тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів												+
ПРН 12	Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики					+	+						+
ПРН 13	Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень						+						+
ПРН 14	Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем	+							+				+
ПРН 15	Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення						+		+		+	+	+
ПРН 16	Створювати підтримку ефективної взаємодії з громадськістю, державними і недержавними інституціями, бізнесом у процесі маркетингу та брендингу регіонів,			+	+			+					

№ з/п	Зміст компетентності	Основні компетентності навчального плану											
		ОК1 Методологія наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності	ОК2 Емпіричні методи соціологічного дослідження	ОК3 Психологія управління та соціальні комунікації в розвитку території	ОК4 Ділова іноземна мова	ОК5 Основи економіки місцевого розвитку	ОК6 Управління проєктами місцевого та регіонального розвитку	ОК7 Маркетинг та брендинг територій	ОК8 Стратегічне планування та прогнозування економічного розвитку територій	ОК9 Інвайронментальна економіка	ОК10 Прикладні інформаційні системи в територіальних громадах	ОК11 Фахове стажування та переддипломна практика	ОК12 Підготовка кваліфікаційної роботи і атестація здобувачів
	міст, ОТГ та інших населених пунктів												
ПРН 17	Налагоджувати міжособистісні соціальні взаємодії, володіти соціально-психологічними технологіями впливу у розв'язання конфліктів, оптимізації соціальних стосунків, налагодженні ефективної взаємодії в колективі та співпраці зі ЗМІ			+									
ПРН 18	Ідентифікувати всі види конкурентних переваг, якими володіє територія та чинники просування інвестицій у розвиток територій; організовувати взаємодію органів місцевого самоврядування з інвесторами та інвестиційними проєктами							+				+	+
ПРН 19	Здійснювати оцінку сталого розвитку території на основі відповідних індикаторів та розробляти методичний інструментарій для економічного обґрунтування оптимальних напрямків соціально-економічного розвитку									+		+	+

